

MAGYAR KURIR

A FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken, September 23-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Szövetséges és Catholicum Belgium.

Az ezen utólsóhoz tartozó tartományokat négy katonai kerületekre osztotta-fel a Szövetséges Belgiumi Uralkodó Her-tzeg, a mellyeknek fő, vagy pedig közép városaik, *Hasselt, Löwen, Gent,* és *Bergen.* Mind ezekben Hadi fő Biz-tos lett *Generalis Janjens,* a ki, mint Szöve-tséges Belgiumi ideig való Hadi Minister egy időtől fogva *Hágában* lakott.

A *Belgiumi* seregeknek egy tsapatja, valami 4 vagy 5 ezer ember, még ezen az őszön elvezni készült az *Ostendei* kikötő-helyből az Anglusoktól vissza adatandó plántatartományoknak által vételére. Az erre a célra organizáltatott seregek ö-nkéntvállalkozó katonákhól állittattak össze,

A *Londoni* újságok szerint, Augus-tus' 29-dikén megkészült Nagy Britannia és Szövetséges Belgium között az az Alkú, melyben meghatározottat, hogy azon plán-tatartományok közül, mellyeket az Anglu-sok a Hollandusoktól a Napkeleti és Nap-nyugoti Indiákban elvettek vala, mellyet-ket adnak ezeknek vissza és mellyeket tartanak meg magoknak. A *Jó remén-ség' hegye, Demerary, Essequebo,* és *Berbee* az Anglusok' birtokában marad-nak: a többek ellenben, mint t. i. *Bata-via, Surinam, Kurossao, St. Eustache,* a egyebek, vissza adattatnak a Hollan-dusoknak. Azt a *Ceylan* szigetén lévő plán-

ta tartománt is meg tartják magoknak az Anglusok, mellyet még régebben tettek volt a magokévé, Hanem azért a száraz Európában kelet a Hollandusoknak kielégi-tetui.

Az Anglus seregeket még most is szállítja, által a Belgiumi tartományok-ba. Most a Királyi testőröz seregnek 's az úgy nevezett *Német Legiónnak* külömb külömb tsapatjaik, kezdettek által érkezni *Ostende*hez.

Francia Ország.

Sept. 7-dikén a *Párisi* Nemzeti test-őröz seregek' zászlószentelése' innepét tar-totta a Király. A zászlókat maga nyújtot-ta által a Regementeknek. A *Márs me-zejin* ment véghez a pompa. Valamint a 12 gyalog zászlóknak, úgy a lovasokénak rudjaikra is maga az *Augoulémi* Hertze-gné szegzette-fel a kötőt, minekelőtte előbb a Királlyal, minden katona sorok között végig lovaglottak volna. A solennitás-nak végződése után összegyűjtette a Ki-rály a tiszteket maga körül, és eképpen beszéllett hozzájuk: — Réám nézve ez a nap igen szép; ez egy új tsatt közöttem és az én Nemzeti seregeim között. Mit nem várhatol a Frantziáktól, ha azok a sere-gek is ilyenek ő közöttök, a mellyeket csak a tsupa búzgóság formált. Jöjjön már most az ellenség mikor néki teuzik! de

nem fog jöni, mivelhogy nekünk csak barátaink vannak.,,

A' *Beneventi* Hertzeg, a' külső dolgokra ügyelő Minister, kinek *Béts* felé való elátazása eleintén, Sept. 10-dik napjára volt határozatva, az újabb levelek szerént még csak 14-dikben indúlt útra *Párisból*.

Ugyan ez a' Minister egy beszédet intézett Sept. 8-dik napján Frantzia Ország' mostani Finantziájának állapotjáról a' *Pairék* kamarájához, a' mely ezen ország' jelen való környülállásainak esmérétére nézve megérdemli a' közönséges figyelmeteséget. — „

„Uráim! (úgy, mond) mi a' Király, parantsolattjára jelenünk-meg előttetek, hogy az ő nevében egy törvény projektomot terjesszünk az ország finantziái állapotjáról előtökbe. Ezen törvénynek célja az; hogy a' Státusnak a' folyó esztendőre kivántató költségei meghatározassanak és reguláztassanak; hogy a' jövő esztendőre kivántató költségekről előre gondoskodjunk; 's hogy az Aprillis 1-ső napját megelőző adósságoknak lefizetésekre, bizonyos időszakok szerént fordítandó summákat, a' legigasságosabb 's egyszerűmind legkevesebbé terhes módok szerént kimútassunk. Ez a' törvény projektom, kevés változásokat kivéven, mellyek azóta tettek rajta, már kinyomtattatva és kiosztatva van. Ha ez a' kamara annak megvizsgálását, mint a' bevett rendtartások kívánniak, a' maga Cancelláriái eleikbe adván az éránt még valami magyarázatokat kívánni fog, egész buzgósággal rajta lesznek a' Ministerek, hogy minden lehetséges nyilvánosságosításokat megszerezzenek. Ekkor botsatkozhattok osztán minden különös környülállásoknak megvizsgálásába belé: az a' tárgy pedig, a' melyre mi a' ti figyelmetességeket ma vonni kívánnuk, egyéb nem lehet, hanem csak az egész projektum közönségesen vétettetve, 's annak egész természeti tulajdonsága. —

„Ebből, Uráim, által láthatjátok, hogy a' Király célja nem csak a' volt, hogy egyenesen csak a' Státus' szükségéről gondoskodék a' jövedelem és költség között való egyenlő mértéknek felállitása által, hanem hogy a' Finantziái Administrátzióba, mind céljára mind eszközeire nézve új elintéztetést hozzon-bé. Céljára nézve új leszen ez, mint hogy azt akarjuk általa elérni, hogy Frantzia országnak boldogsága egy valóságos és az ő kiterjedéséhez mérsékeltetett hitel (Crediten) fándáltassék-meg. Új leszen ez a' maga eszközeire nézve is, azért, minthogy ezek most a' leg tökéltetesebb egyenesség szerént fognak elővétettetni; az ígéréseknek pontos megtartása és hétélyesítése lesznek mostan azok a' menedékek, mellyeket a' Király a' maga alattvalóinak eleikbe adat.

„Ezen együgyű úton módon a' Státus' belső erejéhez, majd nem soká a' vélekedés ereje is hozzá fog járulni. Ez a' két erő költsönösen fogja egymást segélleni, 's az ő hóltsen lejendő összsetsátóltatásokból egy nemzeti nagy hitelnek egész ereje leszen a' resultatum. Itt nints most hely aonak vitatására, hogy valyon a' Státusnak hitele csak magában gondoltatva, igen hasznos dolog legyen e'? Én ezt hiszem: de nem célolok vitatni. Elég a' dologhoz, hogy ez más országban meg-van, és hogy ez ott igen hathatós eszköz arra, hogy ezt Frantzia országban is szükségessé tegye. Ezt én Európának mostani környülállásai között csak úgy vehetem szemügyre, mint egyebekkel függésben lévő dolgot, mint a' végre szükséges eszközt, hogy más olyan természetű eszközöknek ellentállhassunk általa, a' mellyekből más nemzetek olyan nagy hasznokat hajtának magoknak. —

„A' Királyi Ministerek szerentsékeknek tartják magokat, hogy ezen nagy méltóságú házban a' tisztességnek a' mi fegyverünk' distóssége által megszenteltetett oltárához kegyes alázatossággal közelithetnek; 's mind azokat a' gyáva elmeszüleménye-

ket, mind azokat a' fináncziái szerentsé-
len munkálkodásokat, mellyek a' követ-
kezendő nevezetek alatt: „visa, reducti-
ons de rentes, suspensions de rembourse-
mens, reductions de valeurs, rem-
boursemens en valeurs nominales, mo-
bilisation, inscriptions réduites au tiers,
liquidations en valeurs dépréciées, revisi-
ons, apurémens de révisions, rejets de ren-
tes par prescription etc.“ esmeretesek volt-
tak, esküvés által közönséges módon
megtagadhatták és számkivetésbe küldhek-
tik. *Francia* ország az egész világgal bé-
kességben lévén, újabb *nevezetességre* kö-
teles törekedni. Néki az Administratziónak
minden ágaira nézve, nyilvánságos, egye-
nes, és igazságos úton kell járni. Hogy
ezt a' nagy czélzást el lehessen érni, meg
kell mutatni, hogy a' Státus' minden adós-
ságainak lefizetésére, módja is akarolja is
van. Van pedig módja, a' mely kitettzik
az ő vágyonnyának az ő adósságaival való
összehasonlításából. —

„Az ő minden adósságai állanak 759
milliókbol (itt mindenütt Frankot kell ér-
teni, mellyet valami 23 vagy 24 krajtzár-
ra lehet a' mi ezüst pénzünk szerént ten-
ni). Az ő jövedelme az 1814-dik eszten-
dőben 520, az 1815-dik esztendőben 618
milliókra betsültetik. Ez a' jövedelem egye-
dül csak az egyenes és melles leg való
adóknak nemeikből áll, kivévén 12 mil-
liót, mellyek az erdők' jövedelmét teszik.
A' folyó 1814-dik esztendőbeli fogyatkozás
(*deficit*) leszen 307,400,000 Frank, a'
melly summa az Aprilis előtt való kiadá-
sokhoz tartóznán, következésképpen a'
még lefizetni való 759 milliókhoz tartozik.
Az 1815-dik esztendőre kívántató költsé-
gek 547,700,000 Frankokra rendeltettek,
mellyekképp az ugyan ezen esztendő-
beli jövedelemből (a' mely 618 millióra té-
tetődött,) a' kassában maradnak 70 milliók
(a' többi a' jövő árkusban következik).

Mint hogy a' Királynak visszaérkezése-
vel a' *Conscriptio* Frantzia országban eltö-
röltetett, tehát már most csak önként vál-
lalkozóknak verbuáltatások által esik a' re-
krutálás, a' melyre nézve egy hosszú és
környülfallásos hirdetés tétetett közönséges-
sé. A' helységek Polgármestereik előt-
foly a' verbuálás. A' katonai szolgálata-
ideje, minden féle katonáknál 4 esztendő-
re határozottatott. A' beállítás ideje az ifiak-
nak 18 esztendő koroktól fogva 30 esz-
tendő korokig tart. A' 16 és 18 eszten-
dők között lévő idejüket csak úgy sza-
bad bévenni, ha szülők vagy tioraik
megengedik. A' szolgálatban lévő kato-
nák, 40 esztendőskorokig annyiszor meg-
újíthatják a' 4 esztendőkhig tartó szolgálata-
tot, a' hányszor tettik.

Azon nevezetesebb személyek között,
a' kik mostanság a' Király éreibe bocsátat-
tak, megjegyzést érdemelnek *Jallais de*
la Barre, és *Bourcet* nevűek. Az első
egy *Vendei* nemes ember, kinek hét test-
vérei estek - el a' *Flandriai*, *Vendei* (Van-
deí) és *Quiberoni Royalista* verekedé-
sekben a' Király' ügye mellett. Az öreg,
mint a' *S. Lajos* régi Rendjének Rittere
ügy jelent - meg a' Király előtt, a' ki őtet
ahoz illő kegyességgel fogadta. *Bourcet*
a' *Temple* nevű fogházban meghalt *Dau-*
phinnek (a' XVI-dik Lajos fiának) komor-
nyikja volt, és ezen veszedelmes környül-
állások között példás hűséggel való szol-
gálattal viseltetett a' Karályi familiához.
Négy alabárdokat, vagy dzsídákat nyujto-
bé a' Királynak, mellyek az 1789 dik esz-
tendőben Oktober 6-dikán elesett 4 K.
Testörzskéi voltak, 's a' mellyeket akkor
Bourcet magához vévén, emlékezetnek
okáért őket egész mostanig jó gondvise-
lés alatt magánál tartotta. A' Király az
alabárdokat a' *Havréi* Hertzegnek, a' Ki-
rályi *Skottus* testörzök' vezérének által
adatta, a' nevezett komornyikot pedig Ki-
rályi módon meg ajándékozta.

B é t s.

A' Nagy Britanniai itt lévő tellyes hatalmú Biztosok, úgy mint, a' külső dolgokra ügyelő első Státustitoknak Lord *Castlereagh* ő Excellentiája, *Sir Heard Isaak*, a' *Strimflikötő* Rendnek első Hérodja, és *Sir Tyrwhitt Tamás* ugyan ezen Rendnek égygyik Czerimonlamestere, tegnap tartották ő Cs. K. Apostoli Felségének ezen Rend' czimeres ruhájával való felöltöztetésének solennitássait, ilyen módon: —

A' nevezett Biztos Urak, előtők a' Cs. Udvarnokok 's egyéb odatartozó személyek menyén, a' kik őket az audientziás szalának ajtajánál fogadták 's a' Rendnek czimeireit 's ruháit bársony párnákon vitték, az audientziás szalában megjelentek.

A' szokott köszöntés-tételek után által adta a' Hérod Lord *Castlereaghnak* az ő bizonyosságleveleket, a' ki ezt Császár ő Felségének oda nyújtotta. Az után a' Biztosag' Diplomáját is által adta a' Hérod Lord *Castlereaghnak*, a' ki azt hasonlóképpen az ő Cs. K. Felsége kezébe adta, a' ki azt a' maga Status és Conferentziális és külső dolgokra ügyelő Ministerének, *Metternich* ő Hertzegségének, mint a' Csász. K. Házi-Udvari-Státus-Cancellarius' Helytartójának oda adta, a' ki ezen Diplomát halható szóval felolvasta, melly után az Anglus Biztosok a' *Strimflikötőt* az ő Felséggel lábára a' térdjén állól felkötötték, a' melly foglalatoskodás közben a' Hérod a' szokásban lévő intő igét elmondotta.

Az után által vették a' Biztosok az ő Felsége kardját, mint a' melly, egy régi jus szerint a' Heródotilleti, mellynek helyébe, minekutánna a' Rend' kabáját ő Felségére feladták volna, a' Rend' kardját felkötötték. —

Kérés várakozás után vette a' Hérod a' Rend' palástját 's által adta azt Lord *Castlereaghnak*, a' ki azt a' maga Biztos társainak segedelmekkel ő Felségére feladta, a' Hérod pedig az alatt az intő igét ismét elmondotta.

Azután a' tollas kalapnak és a' nyakravalónak feladása következett. Lord *Castlereagh* által adta ő Felségének a' Rend Statútumait, ő Felsége pedig a' felől, hogy mind ezeket vette és hogy a' *Windsori* Szent György' kápolnájában tartatni fogó installációra maga helyett képviselőt nevezett ki, bizonyító írást adott által, melly után a' Biztosok a' tollas kalapot az ő Felsége fejére feltették, a' Hérod a' Rend' Fejedelmének, és ő Cs. K. Apostoli Felségének titulusaikat proklamálta, az után a' Biztosok a' magok jó szerentsekívánásaikat nagy tisztelettel megtették, 's mind ezek után éppen azon pompával, mellyel a' szalába kéjtek vala, elmentek.

Mikor valamelyik czimer vagy ruha ő Felségire feladatott, mind annyszor elmondotta a' Hérod az intő igét.

~~~~~
Azon kereszteknek kiosztások eránt, mellyeket ő Cs. K. Felsége az 1813, és 1814-dik esztendőknék örök emlékezet-érdemlő történeteikre nézve készíteni méltóztatott, ilyen Kabinéti Felséges írsokat méltóztatott ő Cs. K. Felsége a' hónap 20-dik napján az Udvari Hadí Tanács Előülőjéhez Hertzeg *Schwartzemberghez*, és Státus 's Conferentziális, 's külső dolgokra ügyelő Minister Hertzeg *Metternichhez* küldeni: —,

„Kedves Hertzeg *Schwartzenberg*! Midőn én a' Hertzeghez; azon katonai betsület keresztiének, mellyet én a' nyert ágyúkhól azon katonáimnak számokra készítetttem, a' kiknek az 1813-dik és 1814-esztendőbeli dítsőséges történetekből részvólni szerentséjek volt, bizonyos számát, előrevalóképpen, a' mennél hamarább lejendő kiosztásra Hertzegségednek kezéhez küldöm, adja tudtára Hertzegséged ezen alkalmatossággal megújítva az én ármadáimnak az ő sok versben meg bizonyított, vitézségekért, hajlandóságokért, és állhatatosságokért való köszönetemet, mellyeket ezen esztendőknék históriája, a' katonai

kronikának legfényesebb grádjára fel fog emelni. Ezen új emlékeztető jegy szolgáljon állandóul arra az én árnádáimnak, hogy juttassa eszükbe nekik azt, hogy melly igen meg feleltek ők a' magok kötelességeknél, 's buzdítsa arra őket, hogy bekesség' idején is gyakoroljanak minden katonai virtusokat. Minthogy a' Hertzegséged' ezen hadakozásbéli személyes érdemei teljes megemlékezésének megkülönböztetett bizonságát mutatni kívánom, erre nézve küldök Hertzegségednek, a' valamint minden fegyveres társaihoz, úgy Hertzegségedhez is illő értből készült kereszt mellett, egy ahoz hasonló arany keresztet is, melynek a' maga nyakában való hordozására csak Hertzegségednek leszen jussa. —

„Ferenz.

Kedves Hertzeg *Metternich!* Az 1813-dik és 1814-dik esztendőben előfordult történetekre nézve szerzett betsület-czímmel, az új Historibéli leg nevezetesebb időszakok különös érdemeinek megtiszteltetésire czélzotam. Azokat az érdemeket, mellyeket Hertzegséged magának, az igazságon és jó renden fundálódó társasági állapotra, réám, és a' hazára nézve szerzett, én a' jelen való alkalmatossággal is különösen mejutalmaztatni kívánom. Várván a' polgári betsületkereszthez való kívánságoknak megvisgáltatására rendeltetett Bizosság' munkájának kimenetelét, ezennel küldöm Hertzegségednek önnön indulatomból az első arany betsületkeresztet, mellyet Hertzegséged, különös megkülönböztetésnek bizonságául csak egyedül maga hordozhat, a' meghatározott pántlikán, a' nyakában. Költ Bétsben; Sept. 20-dikán, 1814. —

„Ferenz.

Ő Cs. Kir. Felsége egy kabinet-i Felséges írása által, mellyet első Fő Udvari Mester Hertzeg *Trautmansdorf-Weinsberghez* küldött, olly czélzással, hogy Fő Cancellárius Gróf *Ugarte*, a' jelen való

környülmások között magát egyedül csak a' belső dolgoknak folytatására fordíthassa, ő Excellentiáját a' Finantziának ideig valóképpen való kormányozásától, a' mellyet, ő Felségének tökéletes megelégedésével folytatott, feloldozni, és ezt, az Udvari Kamara' munkájira való felvigyázással egygyütt, egy Finantz-Ministernek kineveztetéséig, Gróf *Stadion* Státus és Conferenziális Ministerre bizni, kegyelmesen méltotatott. A' nevezett Gróf Ur ő Excellentiája az ezen hivattalal összekötve lévő hitet szerdán délelőtti 11 órakor az ő Felsége kezébe letévén, azután a' Cs. K. első Fő Udvari Mestertől, *Trautmansdorf-Weinsberg* ő Hertzegségétől, az Udvari Kamara épületébe szokott pompával és rendtartással hévezettetett, és ott az összgyülekezve lévő Tanátosoknak 's ezen Udvari Fő Tanátshoz tartozó egyéb tisztikarnak, szokott solennitással béműtattatott.

Cs. K. Státus és Conferenziális Tanátos 's első Udvari Orvos Doktori, az Orvosi Fakultás' Elölülőjét és Direktorát, 's a' *Sz. István* Rendje Ritterét, *Stift* Urat, Báróvá tenni kegyelmesen méltotatott ő Cs. K. Felsége.

Tegnap a' *Württembergi* és *Dániai* Királyok ő Felségek, az első déltájban, a' második délután, megérkeztek *Bétsbe*, és fényes pompával jöttek-bé. — Ő Cs. K. Felsége délelőtti 10 órakor egy lebotsátott fedelű, úgy nevezett *Ladani* hintóba felülvén, a' *Württembergi* Királynak *Schönb unig* elcsibe ment, a' hol Felséges vendégével össze találkozáván, a' Király a' maga úti szekereből kiszállott, felestökömözött, 's az után ő Cs. K. Felségével egygyütt fedetlen hintóban ülve, *Bétsbe* a' Cs. K. *Erzsa* héjött 's itt a' számára készen lévő szobákba bészallott. —

A' *Maria-Hilfi* linéától, a' külső város sorompós kapujától fogva az Udvari

Burgig a' polgári katonaság állott és paradirozott két felől. A' hintó előtt Cs. K. Vasas katonaság jött; a' hintót pedig, melyben ő Felségek ültek, Német és Magyar testőrök kísérték lóháton, számos szolgálkkal egyetemben. A' néző, várakozó, és útvátot kialtozó sokaság véghetetlen volt. A' bástyákra kiszegesztett nagy szerű ágyuk 101 lövést tettek.

Hasonló pompával érkezett-meg dél után 5 és 6 óra között a' Dánus Király. Felséges Urunk ki ment eleibe a' Tábor' hidjain túl, a' Duna szélső ágának bal partja felől lévő, Spitz nevű falúig, 's onnét a' maga Felséges vendégét, egygyütt-lebatsátott fedelő hintóban ülve, hasonló pompával hozta-bé a' Leopoldstadt nevű külső városon 's az után a' belső városon által, az Udvari Burgba. A' hol eljöttek ő Felségek, a' Tábor' hidjától fogva a' Burgig, két felől mindenütt Graudírosok állottak 's tettek a' paradét, lovassággal egygyütt.

A' Dánus Király kísérei azok voltak, kikét közelebből is megneveztünk, t. i. Püncz Holstein-Beck a' Sógora; Rosenkrantz a' Státus miníster; 5 Adjutánsok, 3 Titoknokok, egy komornyik, 's néhány úrasok.

A' Würtembergi Király kísérei: Fő Lovászmester Gróf Görlitz; Státus és Conferentziális Miníster Gróf Wincingerode; 5 külömbkülömb rangú Adjutánsok, a' kik között vannak Gen. Lajtnánt Gróf Dillen, és Taxis 's Hohenlohe Hertzegek; 's még vagy hét fő rangú tisztviselők, az

Udvari orvos Doktor Hardegg, a' Titkos Camerarius Degen; 4 komornyikok, 2 komornyik-inasok! 2 Kabinéti Kurírok; 's 10 liberális úrasok.

Katalin Orosz Cs. Nagy Hertzegeaszony az Oklenburgi özvegy Hertzege Prágában Sept. 18-dik napján reggel a' testvérénél Mária Cs. Nagy Hertzegeaszonymnál a' Weimari Hertzegeknél föléstökömözvén, azután a' polgári katonaságnak pompázása közben, Olmáztbé útnak indult, hogy ott Orosz Császár ő Felségével találkozzék: a' Weimari Hertzegeaszony pedig tegnap estve megérkezett Bétsbe, 's a' Császári Királyi Burgba szállott bé. Várának egyebb kísérei között három Grófnék; egy Udvari Kis-aszszony; Orosz Generál-Lajtnánt Chanikow, General-Major Wollskel, egy Camerarius, egy Titoknok, egy Udvari orvos Doktor, 's több más férfi és aszszony udvarnokok 's tselédek.

A' kik Bétsset esmerik, képzelhetik, melly nagy elevenségnek kell most ezen, külömben is elég eleven, 's az újágokon illy mohón kapó városban uralkodni, kivált az olyan napokon, a' milyen vala a' tegnapi, 's a' milyennek reménljük lenni a' hónapi 's hónapútáni napokat is, mint-hogy ekkor reménljük a' több Monarkhának fényes pompával lejendő megérkezéseket. Tegnap a' napnak szépsége is olly kedvező volt, a' milyent csak a' legszebb Septemberben várni lehet.

Mára ugyan egy kevés esőnk esett, de hideg nélkül, és ha úgy jár sokaig az idő, mint néhány napoktól fogva, még szüretet is meglehetőst reménlhetünk.

Sept. 21-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 233 forintot Váltb. zedulában.